

5510

۱۰۰۰

۱
۸۵۴
شماره ۱

بسم الله الرحمن الرحيم

www.ketab.ir

داستان‌هایی

«علیه السلام»

از زندگی امام سجّاد

نخف علی حسن زاوه

سرشناسه: حسن زاده، نجف علی، ۱۳۳۵ -
عنوان و نام پدیدآور: داستانهای از زندگی امام سجاد (ع) نجف علی حسن زاده
مشخصات نشر: قم: حکمت گستر، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۴۶۲ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۶۸۳-۳-۵
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: علی بن حسین (ع) ، امام چهارم، ۳۸ - ۹۴ ق. -- سرگذشتنامه
موضوع: Ali ibn Hosayn, Imam IV -- Biography
موضوع: علی بن حسین (ع) ، امام چهارم، ۳۸ - ۹۴ ق. -- داستان
موضوع: Ali ibn Hosayn, Imam IV -- Fiction
موضوع: داستان‌های مذهبی -- قرن ۱۴
موضوع: ۲۰th century Religious fiction
بندی کنگره: ۱۳۹۸ ۵۵۲ ح/ BP۴۳
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۴
شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۶۲۸۹۴

انتشارات حکمت گستر

داستانهای از زندگی امام سجاد (ع)

نجف علی حسن زاده

ناشر: انتشارات حکمت گستر

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

ویراستار: صابره اسعدی

قیمت: ۴۹۰۰۰ تومان

چاپ: سرمدی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۶۸۳-۳-۵

همه حقوق محفوظ است.

آدرس ناشر و مرکز پخش: قم، ۴۵ متری صدوقی کوچه ۵۲ خیابان امام جواد (ع) امام جواد (ع) ۴ انتشارات حکمت گستر

براه: ۰۹۱۲۵۳۸۷۸۲۷ پست الکترونیکی: Asadihekmat@gmail.com

تقدیم ہے:

روانہ پاک پدر و مادرم کہ ہر چہ دارم از آئینہا است،

آئینہا کہ سرشت مرا با ولایت و امامت

الشمس الطمار «علیہم السلام» عجینہ کردند.

سخن‌ناشر

اسلام دین خاتم و پیامبرش خاتم رسولان است و پس از ایشان هر گونه ادعای شریعت و پیامبر نو، باطل و محکوم است. اما از طرفی شرایط جامعه انسانی و مسایل پیرامونی آن، همواره در حال تحول و تغییر است و آنچه شریعت محمدی ارائه کرده، اگر همراه با تحولات اجتماعی پیش نرود و پاسخگوی نیاز نسل های نو نباشد، سرنوشتی جز زوال و انحلال نخواهد داشت. لذا خداوند صاحب شریعت و خالق بشریت و دانای مطلق، اگرچه آخرین حلقه دینش را برای جامعه انسانی تکمیل کرد؛ (... اَلْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَ اَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَ رَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا...) اما پیش از آن که پیامبرش ترک این جهان کند، به وی فرمان داد که به اطلاع مؤمنان و عموم مردم برساند که؛ پس از وی تا پایان این جهان و روز واپسین، اهل بیت علیهم السلام به عنوان مرجع علمی و دینی و الگوی کامل و جامع در ساحت های مختلف زندگی برای آنها خواهند بود و نقصی در دین خاتم پروردگار راه نخواهد یافت.

اسناد مثبته این ادعا، چه در کتاب ها و احادیث الهی و چه در سنت نبوی، که مکمل یکدیگر شمرده می شوند، فراوان است و احادیث نبوی در این خصوص، در منابع روایی فَرَق مختلف اسلامی موجود است.

آیه تطهیر و احادیث مرتبط با آن، حدیث ثقلین، حدیث منزات و... همه و همه گواه بر مرجعیت دینی و علمی و اسوه و الگو بودن اهل بیت علیهم السلام برای امت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم می باشند. با عنایت به طبع انسان که همواره در جستجوی الگوهای کامل و جامع و ایده آل است که آن ها را سرمشق زندگی خود قرار دهد و به آن اقتداء کند، بر اساس آیات آسمانی، از جمله این آیه؛ «أَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ» رسول خدا و اهل بیت مكرم ایشان علیهم صلوات الله، بهترین الگو معرفی شده اند.

با این نگاه انتشارات حکمت گستر اقدام به معرفی اهل بیت علیهم السلام، از طریق چاپ و انتشار گزارش های واقعی از زندگی آن ستارگان درخشان نموده است که در اولین اقدام «داستان هایی از زندگی امام سجاد علیه السلام» به شما که دل در گرو اهل بیت (ع) دارید تقدیم می شود.

انتشارات حکمت گستر

فهرست مطالب

۷	سخن ناشر.....
۹	مقدمه.....
۱۹	امام سجاد «ع» در یک نگاه.....
۲۱	شاهزاده.....
۲۷	موارد فرخنده.....
۳۳	کودک مسافر و خضر.....
۳۷	پدر و پسر.....
۳۹	قاری نوجوان.....
۴۱	مسافر کوچک تنها.....
۴۳	خواستگاری.....
۴۹	لبیک ای امام.....
۵۳	تکلیف چیست؟.....
۵۷	آخرین دیدار.....
۶۱	در شهر کوفه.....
۶۵	در کاخ ابن زیاد.....
۶۹	دفن شهدا.....
۷۳	ورود به شام.....
۷۷	در کاخ یزید.....
۸۱	چگونه صبح کردید؟.....
۸۳	کینه‌ی دیرینه.....
۸۷	تسبیح.....
۸۹	در مسجد اموی شام.....
۹۷	ورود به مدینه.....
۱۰۱	کنار قبر پیامبر (ص).....
۱۰۳	سخت‌ترین مصیبت.....
۱۰۷	ابو نمیر.....
۱۰۹	میراث امامت.....
۱۱۱	امام در مدینه.....
۱۱۳	کنیز زیرک.....
۱۱۵	عزم سفر.....
۱۱۷	تغییر دهنده نعمت‌ها.....

۱۲۳	حَبَابَه وَالْبَيْتَه
۱۲۷	قائف و عزاف
۱۲۹	حضور قلب
۱۳۱	انتقام امام سجّاد «ع»
۱۳۳	حجّ یا جهاد
۱۳۵	مبارزه با نژادپرستی
۱۳۹	حوراء
۱۴۳	آزادی بردگان
۱۴۷	فرزند درون چاه
۱۴۹	خبرکشی
۱۵۱	شهاب زهری و نا امیدی
۱۵۳	محمد حنفیه
۱۵۷	عابدان بصره
۱۶۱	چرا امام را سجّاد می گویند؟
۱۶۳	بازسازی کعبه
۱۶۷	زید بن علی
۱۶۹	چگونه روز را آغاز کنید؟
۱۷۱	امّ آسلم و سنگریزه
۱۷۵	حرمله
۱۷۹	ابو خالد کابلی
۱۸۱	وثیقه
۱۸۵	قصاص خون پدر
۱۸۷	عبادت امام سجّاد (ع)
۱۸۹	شکبیایی و شرمندگی
۱۹۱	پناه به خانواده‌ی مروان
۱۹۳	درجه‌ی بالاتر
۱۹۵	عالم درباری
۱۹۹	ابو جیر
۲۰۳	مسلم بن عقبه
۲۰۷	طاووس یمانی
۲۱۱	زره پیامبر
۲۱۳	وحدت مسلمانان
۲۱۵	مرد بلخی
۲۱۹	عبادت زیاد

۲۲۳	حسن بن حسن
۲۲۵	حماد بن حبیب کوفی
۲۲۹	نفخه‌ی ثور
۲۳۳	حجّت‌های خدا
۲۳۷	دو قرص نان
۲۴۱	قیام مختار
۲۴۳	پیراهن پیامبر (ص)
۲۴۵	خدا خواب است
۲۴۷	ریسمان نهی
۲۵۱	دو گام
۲۵۳	دختر جن زده
۲۵۷	شلی
۲۶۱	چهار چشم
۲۶۳	مسخ
۲۶۵	حسن بصری
۲۶۹	سؤال قاضی
۲۷۱	معنی بسم الله
۲۷۳	گفتن یا نگفتن
۲۷۷	فراموشی
۲۷۹	غانم بن غانم
۲۸۳	نامه‌ی سرّی
۲۸۵	بدتر از قتل
۲۸۷	صحرا و خالد
۲۸۹	نا شناس
۲۹۱	اندوه بی پایان
۲۹۳	شمشیر پیامبر (ص)
۲۹۵	دل‌داری خضر
۲۹۷	حزن و اندوه
۳۰۳	سائل محروم
۳۰۷	تمسخر ضمیره
۳۱۱	پنج نفر
۳۱۳	بی توجهی به حاکم
۳۱۷	تسبیح گنجشگ‌ها
۳۱۹	وصیت امام علی (ع)

۳۲۱	اقسام روزه
۳۲۵	کنیز آزادشده
۳۲۹	یوسف بن اسباط
۳۳۱	نامه‌ی پادشاه روم
۳۳۵	بنده‌ی شکور
۳۳۹	هنگام خروج از خانه
۳۴۱	اولین نافرمانی
۳۴۳	زائر امام حسین (ع)
۳۴۵	رفتار امام (ع)
۳۴۹	بوسیدن حجر الأسود
۳۵۵	رفع پریشانی
۳۵۷	معرفت خدا
۳۶۱	لذت زنجیر
۳۶۵	اهل فصل
۳۶۷	انزوا و گوشه نشینی
۳۶۹	انگور محبوب
۳۷۱	هاییل و قایل
۳۷۳	هشام بن اسماعیل
۳۷۷	حاجت برادر مؤمن
۳۷۹	راز غلام
۳۸۳	شریف‌ترین مردم
۳۸۵	بدهی محمد بن اسامه
۳۸۷	احترام به مادر
۳۸۹	ماه رمضان
۳۹۳	تسیح درختان
۳۹۵	توبه‌ی واقعی
۳۹۹	غلام در مزرعه
۴۰۱	عمر بن عبدالعزیز
۴۰۳	هنگام وضو و نماز
۴۰۵	سعید بن جبیر
۴۰۹	دنیا، برزخ، آخرت
۴۱۵	زینت عبادت‌کنندگان
۴۱۷	دوری از فقه اهل بیت
۴۱۹	حج امام سجّاد (ع)

۴۲۱.....	قرائت قرآن امام (ع).....
۴۲۳.....	هشام و طاووس یمانی.....
۴۲۵.....	ثروت یا هدایت.....
۴۲۷.....	زید و نمازهای روزانه.....
۴۲۹.....	راضی به عمل پیشینیان.....
۴۳۱.....	صبح‌نهی سجّادیه.....
۴۳۵.....	یحیی بن ام‌طویل.....
۴۳۷.....	دعای و وصیت امام (ع).....
۴۳۹.....	عیادت شیعیان از امام (ع).....
۴۴۱.....	شب شهادت امام (ع).....
۴۴۳.....	خبر شهادت امام (ع).....
۴۴۵.....	صدقه‌ی پنهانی.....
۴۴۷.....	منابع و مأخذ.....
۴۵۳.....	کتاب شناسی.....

مقدمه

چند سال قبل که فرار شد در جلسه قرآن شب‌های ماه مبارک رمضان صحبت کنم، مترصد بودم که موضوع سخنرانی‌ام چه باشد؛ بهتر دیدم بعد از مشورت با اعضای جلسه، موضوع را انتخاب نمایم.

پس از بحث‌های متعدد، بالاخره قرار شد زندگی و سیره انبیاء الهی و امامان معصوم «علیهم‌السلام» موضوع صحبت باشد.

بازگویی و بیان تحلیل زندگی پیامبران بزرگ الهی و سفیران حق، که از قرآن الهام گرفته شد، طی دو سال و در دو ماه رمضان انجام شد.

سال بعد، نوبت به زندگی ائمه اطهار «علیهم‌السلام» رسید. وقتی به دنبال منابع برای مطالعه بودم، مشاهده کردم در باره زندگی بعضی از امامان «علیهم‌السلام» کتاب‌های زیادی نوشته شده است؛ اما، متأسفانه در باره بعضی از آن‌ها کم‌تر کتاب مستقلی به رشته تحریر در آمده است.

به این فکر افتادم که در این زمینه کاری انجام دهم، مطالعه‌ی همه جانبه و تحقیق جامعی به عمل آورم، گر چه ممکن است سال‌ها طول بکشد؛ اما ضرورت دارد زندگی ائمه اطهار «علیهم‌السلام» را به گونه‌ای که بیشتر برای نسل امروز و جوان‌ها قابل استفاده باشد تدوین و تألیف نمایم.

وقتی این مسأله را با بعضی از دوستان و فضلاء حوزه، در قم و مشهد، در میان گذاشتم همگی این خلأ و کمبود را تأیید کردند، اما تأکید داشتند که این کار خیلی مهم و بسیار سنگینی است که انجام آن از عهده‌ی یک نفر، به تنهایی خارج است و یا لااقل کار پرمشقّت و طاقت فرسایی می‌باشد و این امر مهم باید به صورت گروهی و با تلاش جمعی از محققین و پژوهشگران حوزه‌ی دین انجام پذیرد.

حرف درستی بود، کار سنگین و بزرگی است و باید توسط گروهی از پژوهشگران، در یک مؤسسه‌ی دینی و با صرف هزینه‌های سنگین انجام گیرد که امیدوارم با احساس مسئولیت بزرگان، این کار بزرگ به سامان برسد؛ اما، من تصمیم خودم را گرفته بودم، می‌بایست هر طور شده من هم گامی در این راه بردارم، گرچه سخت و طولانی باشد، با همان دوستان که مطرح کردم، دشوار بودن راه را گوشزد کردند، ولی در عین حال همگی مرا به انجامش تشویق نمودند.

من هم خود را به خدا سپردم و قدم در راه نهادم، با توکل بر حضرت باری تعالی و استعانت از راه طیبه‌ی انبیاء اطهار «علیهم السلام» کار را شروع کردم؛ فکر کردم:

آب دریا را اگر نتوان کشید هم به قدر تشنگی باید چشید

تصمیم گرفتم به تنهایی و به اندازه‌ی وسع و توانم گوشه‌ای از این بار عظیم را بردارم؛ اگر نمی‌توانم آن کار بزرگ را انجام دهم، لااقل، قدمی کوچک بردارم.

در مورد منابع و مأخذ، بررسی اولیه را انجام دادم، آن‌گاه کار تحقیق و مطالعه را در این منابع و نیز مراجعه به کتابخانه‌های عمومی شروع کردم و بهتر دیدم، ابتدا در باره‌ی امامانی که کمتر در باره‌ی آن‌ها کتاب نوشته شده است بنویسم؛ لذا، از امام زین العابدین و سیدالساجدین «علیه السلام» آغاز کردم.

شیوه‌ی نگارش، مسأله‌ی بعدی بود که باید در باره‌اش تصمیم می‌گرفتم، پس از تأمل فراوان نهایتاً به این نتیجه رسیدم که به شکل‌های معمول زندگی‌نامه‌نویسی، تاریخ‌نگاری و سیره‌نویسی نباشد و در قالبی جدید که تا کنون کمتر نوشته شده است بنویسم. پس از فکر زیاد بالاخره قالب قصه و داستان را انتخاب کردم.

من از کودکی به داستان علاقه‌ی زیادی داشتم، خوب به یاد دارم، قبل از انقلاب اسلامی ایران، با دوستان و از جمله برادر بزرگوارم حجة الاسلام و المسلمین محمدحسن

راستگو (قصه‌گوی بزرگ کودکان) بر روی قصه‌های قرآن و زندگی ائمه اطهار «علیهم‌السلام»، کتاب‌های قصه و رمان‌های داخلی و خارجی کار می‌کردیم، و حتی بعضی از این رمان‌ها را که جنبه‌ی انقلابی داشت، ترویج کرده و به این و آن می‌رساندیم؛ دو تا از قصه‌های قرآن را هم برای کودکان نوگام که سال ۱۳۵۴ توسط کانون بحث و انتقاد دینی، چاپ و منتشر شد.

به هر حال، قالب داستان را برگزیدیم، همان قالبی که خداوند متعال، در قرآن مجید، معجزه‌ی بزرگ آخرین پیامبرش، برای بیان زندگی پیامبران بزرگ و انبیاء پیشین انتخاب کرده است.

قصه و داستان، خود بخشی از هنر است و این مسلم است که هر مطلبی، اگر با زبان هنر بیان شود هم بسیار رساتر، گویاتر و جذاب‌تر خواهد بود و هم ماندگارتر می‌باشد، به قول یکی از دوستان: «قصه نوعی بیان مطلب است که هم کودک نه‌ساله و هم پیرمرد نودساله از آن خوشش می‌آید»

پس از بررسی‌های بسیار مشاهده کردم، تاکنون کتاب‌هایی مستقل و قصه‌مانند در باره‌ی هر یک از امامان «علیهم‌السلام»، به صورت جداگانه نوشته نشده است؛ آن‌چه در بخش فرهنگ، به صورت مکتوب وجود دارد، کتاب‌های بسیار ارزشمند و پرمحتوایی است؛ اما، مشاهده می‌کنیم که این آثار یا چند قصه از ائمه‌ی اطهار «علیهم‌السلام» هستند و یا برای قشری خاص و توسط علما، دانشمندان و بزرگان علم و ادب به رشته‌ی تحریر درآمده است.

در این کتاب، و انشاءالله جلد‌های بعدی، به کل زندگی ائمه‌ی اطهار «علیهم‌السلام» نپرداخته‌ام، و یا همه‌ی زندگی امامان را به صورت قصه در نیاورده‌ام، بلکه قصه‌هایی از زندگی هر یک از امامان معصوم «علیهم‌السلام» را انتخاب کرده و نوشته‌ام؛ سعی کرده‌ام که در این قصه‌ها، محتوای مطلب محفوظ بماند؛ اگرچه شکل آن‌ها گاهی دست‌خوش تغییر و تحول گردیده است، گاهی مقدماتی داستان‌مانند به آن افزوده شده است و گاهی برای این‌که بعضی از احادیث و فرمایشات امامان «علیهم‌السلام» نیز آورده شود، آن‌ها را به شکل قصه بیان کرده‌ام؛ همچنین، تلاش کرده‌ام که قصه‌ها، به صورت روان و ساده بیان شود و از آوردن کلمات مشکل‌خودداری گردد.

از آن جا که سراسر زندگی ائمه‌ی معصومین «علیهم السّلام» آموزنده و سودمند است، سعی شده است که هر کدام از قصّه‌ها دارای یک یا چند نکته‌ی آموزنده باشد. این اثر، اولین گام در این راه سخت و دشوار است و نخستین کار در این راستا، که با توانی بس ناچیز انجام گرفته است و بی‌شک، خالی از نقصان و کمبود نیست؛ اما، تلاشی بی‌دریغ و عاشقانه نسبت به ولایت و امامت امامان معصوم «علیهم السّلام» است که امیدوارم مورد قبول حق قرار گیرد.

در پایان، خواسته‌ای کوچک از همه‌ی بزرگان علم و ادب دارم که با دیدی سهل‌گیرانه، به آن بنگرند و مرا از ارشادات و راهنمایی‌های اندیشمندانه‌ی خود بهره‌مند نمایند و اشکالات و نقائص آن را مرقوم دارند تا در جهت تکمیل این اثر، و رفع کمبودها در چاپ‌های بعدی اقدام لازم معمول گردد، همچنین خاضعانه در انتظار عنایت و توجه تمامی خوانندگان بزرگوار و عزیز هستم.

اردیبهشت ۱۳۹۳

مشهد مقدس - نجف‌علی حسن‌زاده